

Õiguskantsler

Teie 02.09.2024 nr

Meie 04.10.2024 nr 7-6/241522/2405626

Vale täiteasja numbri märkimine maksekorraldusele

[ ]

Pöördusite õiguskantsleri poole murega võla tasumise pärast. Kirjutasite, et 2019. aastal olite Kaitseressursside Ametile võlgu 380 eurot ja tasusite võla 2022. aastal. 2024. aasta mais märkasite Maksu- ja Tolliameti e-teenuste keskkonnas võlga 200 eurot. Kohtutäituri büroo selgitas Teile, et 2022. aastal laekunud raha kanti teise täiteasja nõude katteks, kuna selgitusse oli märgitud vale täiteasja number. Ühtlasi selgitas kohtutäituri büroo, et kui teises täiteasjas peaks raha laekuma, kantakse see raha tasaarvelduse korras Teie võla katteks. Teie hinnangul oleks pidanud kohtutäitur uurima, millise täiteasja nõude katteks soovisite makse teha. Te ei ole rahul, et Teiega ei võetud kahe aasta jooksul ühendust ja et kohtutäitur ei pööranud sissenõuet tulumaksutagastusele. Küsisite, kas juhul kui teises täiteasjas raha ei laeku, jääb Teie võlg alles kuni selle aegumiseni.

Alates 2024. aasta maikuust korraldab Kaitseressursside Ameti määratud sunniraha ja rahatrahvide sissenõudmist Maksu- ja Tolliamet (MTA).¹ Kaitseressursside Amet saadab nõude alusandmed MTA-le X-tee teenuse kaudu ning seetõttu on võlanõuded isikute vastu MTA e-teenuste keskkonnas nähtavad.

Küsisime Teie täiteasja kohta teavet kohtutäiturilt. Probleemi põhjus oligi paraku vale täiteasja numbri märkimine maksekorraldusele.² Mõistetavalt on tekkinud olukord ebameeldiv. Tegite makse justkui võla katteks, kuid see on tegelikult endiselt tasumata.

Kohtutäitur peab avaliku ülesande täitjana oma ametit pidama ausalt, väärικalt ja erapooletult ([kohtutäituri seaduse](#) (KTS) § 2 lõiked 3 ja 4, § 20) ning järgima ametitoiminguid tehes oma ametist tulenevat hoolsuskohustust. Seega peab kohtutäitur olema ametiülesandeid täites äärmiselt hoolas ja suhtuma kõigisse ametitoimingutesse väga tähelepanelikult.

Kohtutäiturid nõuavad maksekorralduse selgituseks erinevaid andmeid: mõni kohtutäitur nõuab, et maksekorralduse selgitusse märgitaks üksnes täiteasja number, kuid mõni soovib ka võlgniku nime. Kui maksekorralduse selgitusse märgitud täiteasja numbrit ja võlgniku nime ei ole võimalik üksteisega kokku viia, tuleks kohtutäituril oma ametist tulenevast hoolsuskohustusest

¹ [Asendustäitmise ja sunniraha seaduse ja teiste seaduse muutmise seaduse](#) § 1.

² Kohtutäituri büroo 27.09.2024 vastus.

makse asjaolude väljaselgitamiseks võtta ühendust maksjaga. Samas olukorras, kus maksekorralduse selgitusse tuleb märkida üksnes täiteasja number, on kaheldav, kas kohtutäituril on piisavalt ressursse kontrollida, kas kolmanda isiku tehtud makse maksekorralduse selgitusse märgitud täiteasja nõude katteks on tehtud teadlikult või ekslikult.³

Kolmandate isikute maksed täitemenetluses ei ole erandlikud (ka nt võlgnike tööandjad, vanemad, lapsed jne teevad makseid). Seega tuleks isikul olla väga hoolikas, kui ta kirjutab maksekorralduse selgitusse täiteasja numbrit. Kui täitmisteates on sõnaselgelt kirjas maksekorraldusele kantavad vajalikud rekvisiidid (makse saaja, arveldusarve number, viitenumber ning täiteasja number), siis peaks võla tasumine etteantud juhiseid järgides üldjuhul õnnestuma.

Kohtutäituri üldised kohustused täitemenetluse läbiviimisel on sõnastatud [täitemenetluse seadustiku](#) (TMS) §-s 8: kohtutäitur on kohustatud tarvitusele võtma kõik seadusega lubatud abinõud täitedokumendi täitmiseks, koguma täitemenetluseks vajalikku teavet ning selgitama täitemenetluse osalistele nende õigusi ja kohustusi. Seega tuleb kohtutäituril teha kõik võimalik, et võlgnik täidaks täitedokumendiga pandud kohustusi.

Kohtutäituri büroo selgituste kohaselt on Teie täiteasjas (nr [ ]) täitedokumendiks Kaitseressursside Ameti [ ] ettekirjutus sunniraha (200 eurot) rakendamise kohta (TMS § 2 lg 1 p 11).⁴ Täitemenetlus algatati [ ]. Teie arvelduskontod⁵ ja sissetulek arestiti [ ]. Kohtutäituri büroo selgitas, et Teil on puudunud sissetulek ning pangakontol raha ei ole. Samuti on Teil puudunud registervara, millele kohtutäitur saaks sissenõude pöörata. Seega pole Teie täiteasjas toimunud ühtegi laekumist ega väljamakset. Kohtutäitur lisas oma kirjale ka täitemenetluses tehtud päringute väljavõtte, millest on näha suhteliselt regulaarselt esitatud päringud ka Maksu- ja Tolliametile.

Täitemenetluse lõpetamise alused on sätestatud TMS § 48 lõikes 1. Kohtutäitur peab täitemenetluse lõpetama muu hulgas sissenõudja avalduse alusel; kirjaliku dokumendi esitamisel, kui sellest nähtub, et sissenõudja nõue on rahuldatud; nõude rahuldamiseks vajaliku raha maksmisel kohtutäiturile. Kui kohtutäituri ametialasele pangakontole laekub täitemenetluses nõutav summa, siis peab kohtutäitur vabastama võlgniku pangakonto ja vara aresti alt (TMS § 49 lg 1, § 50 lg 11, § 115 lg 6). Täitemenetluse lõpetab kohtutäitur otsusega ja see otsus tuleb edastada ka võlgnikule (TMS § 50 lõiked 1 ja 2). Seega, kui võlg on tasumata, ei ole kohtutäituril alust täitemenetlust lõpetada ega võlgniku arvelduskontosid ja vara aresti alt vabastada. Kuna Teie arvelduskontod jäid arestituks ka pärast seda, kui enda arvates olite võla tasunud, pidanuks Te aru saama, et täitemenetlus ei ole tegelikult lõppenud.

Võlgniku varast sundtäitmise või konto arestimise tulemusena kohtutäituri ametialasele arvelduskontole laekunud raha peab kohtutäitur kandma seaduses sätestatud tähtaja jooksul sissenõudjale (TMS § 43, § 105 lg 2). Kui kohtutäitur on raha sissenõudjale üle kandnud, ei saa ülekantud summa tagastamist enam nõuda kohtutäiturilt. See kehtib ka ekslikult ülekantud summa kohta. Teil on siiski võimalik kaaluda nõude esitamist isikule, kelle võlg Teie eksliku kande tõttu vähenes, nõude saab esitada rikastumise sätete alusel (vt [võlaõigusseaduse](#) § 1041).

³ 13.12.2023 oli Eestis tegutseva 38 kohtutäituri töölaual pooleliolevaid menetlusi 101 254 võlgniku suhtes. Kokku oli aasta lõpus töös 503 076 asja, millest 270 591 täidetakse riigi ja 232 485 eraõiguslike sissenõudjate kasuks (vt [pressiteadet](#) Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja veebilehelt).

⁴ Täitedokumendist tulenevale nõudele (nt sunnirahale) lisanduvad täitekulud. Kohtutäituri ametitoiming on tasuline ning nii on kohtutäituril õigus võtta tasu ametitoimingu eest ja nõuda sellega seotud kulude hüvitamist (vt TMS §-d 37 ja 38, KTS § 28 jj).

⁵ Võlgniku kontole sissenõude pööramise kohta vt TMS § 115.

Alusetust rikastumisest tuleneva nõude aegumistähtaeg on kolm aastat ajast, mil õigustatud isik sai teada või pidi teada saama, et tal on alusetust rikastumisest tulenev nõue ([tsiviilseadustiku üldosa seaduse](#) (TsÜS) § 151 lg 1 lause 1). Vaidlused lahendatakse kokkuleppel või maakohtus tsiviilkohtumenetluse korras.

Kuna seaduse järgi peab kohtutäitur kandma konkreetses täiteasjas tema ametialasele arvelduskontole laekunud raha sissenõudjale, ei tohi kohtutäitur teha tasaarveldust Teie võla katteks, kui raha laekub teise täiteasja nõude täitmiseks.

Jõustunud kohtulahendiga tunnustatud nõude või muust täitedokumendist (sh sunniraha sissenõudmise aluseks olev haldusaktist) tuleneva nõude täitmise aegumistähtaeg on kümme aastat (TsÜS § 157 lg 1). Selle nõude täitmise aegumistähtaeg algab kohtulahendi jõustumisest või muu täitedokumendi väljaandmisest, kuid mitte enne nõude sissenõutavaks muutumist (TsÜS § 157 lg 2). Nõude täitmise aegumine katkeb ja algab uuesti täitedokumendi esimest korda täitmiseks esitamisega (TsÜS § 159 lg 1). Seega on Teid puudutava täitedokumendist tuleneva nõude täitmise aegumiseni veel hulk aega.

Loodetavasti on selgitustest abi. Edastan vastuse teadmiseks ka kohtutäiturile.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: kohtutäitur

Kristel Lekko 693 8443
Kristel.Lekko@oiguskantsler.ee